

03.05.2021

Asia/10

§ 326

V 19.5.2021, Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite puisto- tai katualueen nimeämisestä Johan Knut Harjun mukaan

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto päättää katsoa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki nimeää puisto- tai katualueen Johan Knut Harjun mukaan.

Kaupunginhallitus toteaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon viitaten, että kirjailija ja perinteenkerääjä Johan Knut (J. K., Jukka) Harjun (1910–1976) urauurtava elämäntyö liittyy Helsinkiin ja erityisesti sen itäiseen, Pitkäsillan pohjoispuoliseen kantakaupunkiin ja ranta-alueisiin. J. K. Harju dokumentoi yhteiskunnasta syrjäytyneiden asunnottomien ja alkoholistien muistitietoa, urbaania perinnettä ja kaupunkihistoriaa myös omien kokemustensa kautta. Harjun toiminta ei nauttinut aikalaistensa kunnioitusta eikä saanut ansaitsemaansa huomiota. Harju tunsikin tekevänsä muistitiedon keruuta pyyteettömästi tulevaisuuden tutkimustyön tarpeisiin.

Mahdollinen J. K. Harjun nimikkopaikka voi tulla harkittavaksi esimerkiksi niin sanotun Teollisuuskadun akselin ympäristössä Junatien ja Teollisuuskadun asemakaavan muutosten myötä Sörnäisten, Alppiharjun, Hermannin tai Vallilan kaupunginosassa, mikäli alueelle muodostuu uusia nimettäviä paikkoja. Myös jokin muu nimettäväksi tuleva kohde itäisessä kantakaupungissa voi tulla kyseeseen. Tämä seutu oli monien vuosien ajan Harjun ominta ja tutuinta elämänpiiriä. Harjun nimen nostaminen esille hänelle itselleen tärkeässä ympäristössä ja hänen liittyvässä paikassa toisi näkyväksi moniarvoisten ja moninaisten helsinkiläisten elämäntapojen kirjon sekä viestisi paikan ajallisesta kerroksellisuudesta. Toistaiseksi J. K. Harjun nimiaihe on viety nimistötoimikunnan niin sanottuun nimipankkiin, josta se olisi otettavissa käyttöön, mikäli sopiva kohde tulee nimettäväksi.

Aloitteessa ehdotettu Pääskylänpuiston nimenmuutos J. K. Harjun nimikkopaikaksi ei ole mahdollinen, sillä käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityisen painavia, esimerkiksi pelastusturvallisuuteen liittyviä perusteita. Hakaniemenrannassa, johon aloitteessa myös viitataan, on syksyllä 2020 tullut voimaan asemakaavan muutos, jossa kaikki tarpeelliset kohteet on vastikään nimetty.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Kaupunkiympäristölautakunta on antanut lausuntonsa kuultuaan asiassa asemakaavanimistön suunnittelusta vastaavaa nimistötoimikuntaa. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.03.2021 § 145

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Hankennumero 5264_195

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nimistönsuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja nimistö suunnitellaan asemakaavojen laatimisen yhteydessä. Helsingissä on noin 7 000 paikannimeä sekä suomeksi että ruotsiksi. Noin kahdeksan prosenttia nimistä on annettu henkilöiden mukaan. Henkilönnimien käyttö nimistössä voi olla perusteltua, kun henkilö tai hänen elämäntyönsä liittyy läheisesti nimettävään paikkaan tai alueella käytettävään nimistön aihepiiriin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kirjailija ja perinteenkerääjä Johan Knut (J. K., Jukka) Harjun (1910–1976) urauurtava elämäntyö liittyy Helsinkiin ja erityisesti sen itäiseen, Pitkäsillan pohjoispuoliseen kantakaupunkiin ja ranta-alueisiin. J. K. Harju dokumentoi yhteiskunnasta syrjäytyneiden asunnottomien ja alkoholistien muistitietoa, urbaania perinnettä ja kaupunkihistoriaa myös omien kokemustensa kautta. Harjun toiminta ei nauttinut aikalaistensa kunnioitusta eikä saanut ansaitsemaansa huomiota. Harju tunsikin tekevänsä muistitiedon keruuta pyyteettömästi tulevaisuuden tutkimustyön tarpeisiin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa nimistötoimikuntaa kuultuaan, että mahdollinen J. K. Harjun nimikkopaikka voi tulla harkittavaksi esimerkiksi niin sanotun Teollisuuskadun akselin ympäristössä Junatien ja Teollisuuskadun asemakaavan muutosten myötä Sörnäisten, Alppiharjun, Hermannin tai Vallilan kaupunginosassa, mikäli alueelle muodostuu uusia nimettäviä paikkoja. Myös jokin muu nimettäväksi tuleva kohde itäisessä kantakaupungissa voi tulla kyseeseen. Tämä seutu oli monien vuosien ajan Harjun ominta ja tutuinta elämänpiiriä. Harjun nimen nostaminen esille hänelle itselleen tärkeässä ympäristössä ja häneen liittyvässä paikassa toisi näkyväksi moniarvoisten ja moninaisten helsinkiläisten elämäntapojen kirjon sekä viestisi paikan ajallisesta keroksellisuudesta. Toistaiseksi nimistötoimikunta vei J. K. Harjun niin sanottuun nimipankkiin, josta nimiaihe olisi otettavissa käyttöön, mikäli sopiva kohde tulee nimettäväksi.

Nimistötoimikunta mainitsee 10.2.2021 antamassaan lausunnossa, että ehdotettu Pääskylänpuiston nimenmuutos J. K. Harjun nimikkopaikaksi ei ole mahdollinen, sillä käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityi-

sen painavia, esimerkiksi pelastusturvallisuuden liittyviä perusteita. Hakaniemenrannassa, johon aloitteessa myös viitataan, on syksyllä 2020 tullut voimaan asemakaavan muutos, jossa kaikki tarpeelliset kohteet on vastikään nimetty.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 10.02.2021 § 8

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Nimistötoimikunta antoi lausunnon kaupunkiympäristölautakunnalle:

Nimistötoimikunta toteaa Helsingin kaupungin vakiintuneista nimeämisperiaatteista, että jonkin kohteen nimeämistä henkilön muistoksi voidaan harkita, mikäli henkilö on kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävän elämäntyön tehnyt suomalainen, tai henkilö on syntynyt tai asunut osan elämästään tai tehnyt elämäntyönsä Helsingissä, tai henkilö liittyy positiivisella tavalla nimettävään paikkaan tai edustaa sen historiallista kerrostuneisuutta. Helsingin muistonimiperiaatteet noudattavat YK:n ja suomen kielen lautakunnan suosituksia.

Itseoppineen kirjailijan ja perinteenkerääjän Johan Knut (J. K., Jukka) Harjun (1910–1976) elämäntyö liittyy erottamattomasti Helsinkiin ja erityisesti sen itäiseen kantakaupunkiin. 1960–1970-luvuilla Harju keräsi ja talletti yhteiskunnasta syrjäytyneiden asunnottomien ja alkoholistien muistitietoa sekä omia kokemuksiaan ja havaintojaan yli 20 000 sivun verran Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon. Harjun tekstit eivät juuri saaneet arvostusta hänen elinaikanaan, ja yleiseen tietoisuuteen hän nousi vasta vuodenvaihteessa 2019–2020, jolloin Helsingin kaupunginmuseossa järjestettiin osin Harjun keruutietoihin ja kirjoitukseen perustuva Pullopostia Kurvista -näyttely.

Valtuutetun aloitteessa ehdotettu Pääskylänpuiston nimenmuutos J. K. Harjun nimikkopaikaksi ei ole mahdollinen, sillä käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityisen painavia, esimerkiksi pelastusturvallisuuden liittyviä perusteita. Toisessa ehdotetussa paikassa, Hakaniemenrannassa, on syksyllä 2020 tullut voimaan asemakaavan muutos, jossa kaikki tarpeelliset kohteet on vastikään nimetty.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Harjun henkilöhistoriaan liittyvä mahdollinen muistamisen paikka saattaa avautua tulevaisuudessa esimerkiksi niin sanotun Teollisuuskadun akselin ympäristössä, kun asemakaavan muutokset Junatien ja Teollisuuskadun seutuvilla käynnistyvät. Myös jokin muu asemakaavojen ajantasaistamiseen tai täydennysrakentamiseen liittyvä asemakaavan muutos saattaa tuoda uusia nimeämisen mahdollisuuksia itäisessä kantakaupungissa.

Nimistötoimikunta kiittää aloitteesta ja päättää hyväksyä J. K. Harjun nimen niin sanottuun nimipankkiin mahdollista myöhempää käyttöä varten. Nimistötoimikunta suosittaa myös selvittämään vaikkapa nimikkotapahtuman järjestämistä tai muita, kaavanimeä ketterämpiä muistamisen ja tunnetuksi tekemisen tapoja, kuten muistolaattaa, nimikkopenkkiä, nimikkopuuta tai vastaavaa. Asunnottomia alkoholisteja on muistettu Arvo Kustaa Parkkilan (1905–1978) muistoksi Lapinlahdenpuistikoon pystytetyllä Ihminen nousee roskalaatikosta -näköisveistoksella (Oskars Mikäns, 2001).

Nimistötoimikunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi